

Ekoskolu vides novērtējums

Ogres tehnikums

Aizpildīšanas datums: 31.10.2023

Aizpildīja: Ogres tehnikuma Ekopadome

Satura rādītājs

levads	3
Ekoskolu pamattēmas:	
1. Enerģija.....	4
2. Transports.....	7
3. Atkritumi.....	9
4. Ūdens	18
5. Pārtika.....	20

Ievads

Skolas vides ietekmju novērtējums (turpmāk - VN) ir pamatu pamats gada tēmas izvēlei un rīcības plāna veidošanai Ekoskolu programmā. Ir svarīgi, lai tas labi iekļaujas mācību procesā un vienlaikus dod uzticamu informāciju par visām ar vidi saistītām tēmām. Tāpat ir svarīgi, lai VN veikšanā iesaistītos un ar rezultātiem iepazītos pēc iespējas vairāk skolēnu, pedagogu, vecāku un citu ar skolu saistītu cilvēku.

Saskaņā ar Ogres tehnikuma (turpmāk – OT) plānošanas dokumentu "Ogres tehnikuma attīstības un investīciju stratēģija 2021.-2027.gadam" (turpmāk - stratēģija), kura saskaņota ar Izglītības un zinātnes ministriju 2022. gada 25. februārī, OT misija ir kļūt par nozaru Izcilības un Inovāciju centru, balstoties uz pīlāriem - personalizācija, mūžizglītība, digitalizācija, internacionalizācija un zaļā izglītība.

Viens no pamatrisinājumiem globāla mēroga vides problēmām - klimata pārmaiņām, dabas resursu patēriņam, mežu izciršanai, vides piesārņojumam - ir izglītība. Saprotot, ka ir svarīgi mācīt zinošus, pastāvīgus, kritiski domājošus līderus, OT vēlas iesaistīt vides jautājumus audzēkņu un darbinieku dzīvēs, radot iespēju izpētīt un uzlabot izglītības iestādes vides apkārtni, izmantojot videi draudzīgus rīkus, kā arī veidot zaļo domāšanu integrējošas mācību programmu, modernizēt vidi, kurā audzēkņiem ir iespēja mācīties pieņemt rīcību orientētus, ilgtspējīgus lēmumus, izvirzīt mērķus, iemācīties izveidot komandu un strādāt tajā.

Ceļā uz zaļo izglītību, OT jau ir veiktas spēcīgas iestrādes: visās OT dienesta viesnīcās ir īstenoti energoefektivitātes paaugstināšanas projekti, veicinot CO2 izmešu samazināšanu; izglītības iestāde nodrošina atkritumu šķirošanu - kabinetos ir papīra šķirošanas konteineri; OT ir sava kafejnīca, kurā arī iespējams īstenot dažādas šķirošanas iespējas; OT piedāvā apgūt izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām "Mežsaimniecības tehniķis", "Meža mašīnu operators", "Biškopis", kas vistiešāk atbalsta ilgtspējas un zaļās domāšanas principus; no 2016. gada visās OT apgūstamajās izglītības programmās tiek īstenots mūžizglītības modulis "Zaļās prasmes", kura mērķis ir sekmēt audzēkņa spējas veikt savu profesionālo darbību atbilstoši vides ilgtspējīgai attīstībai, resursu taupošai un energoefektīvai saimniekošanai, kā arī ikdienā pieņemt videi labvēlīgus un zaļajai domāšanai atbilstošus lēmumus.

2022. gadā OT tika izveidota Ekopadome, kura izstrādāja vides novērtējumu par tēmām: enerģija, transports, atkritumi, ūdens un pārtika, apskatot izglītības iestādes stiprās un vājās puses un piedāvājot risinājumus uzlabojumiem. 2023./2024. mācību gada tēma - "Atkritumi".

Enerģija

1. Ievads tēmā

Ikdienā patērējot elektrību un ziemā siltumu, tehnikums rada enerģijas ražošanas pieprasījumu. Lai enerģijas ražošanai izmantotu mazāk dabasgāzes un citu fosilo resursu, ir būtiski novērst nelietderīgu elektrības un siltumenerģijas patēriņu. Ir svarīgi mācīt enerģijas taupīšanas principus arī visiem tehnikuma audzēkņiem un darbiniekiem, veidojot pamatu viņu rīcībai mājās.

2. Ogres tehnikuma izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 – apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Dienās, kad klase ir pietiekami gaiša, gaismas netiek ieslēgtas	Reti				X		Vienmēr
Klases, kur gaisma tiek izslēgta, kad tur neviena nav	0–20% (no visām klasēm)				X		100% (no visām klasēm)
Gaitenēs, kāpņutelpās un tualetēs gaisma tiek izslēgta, kad šajās telpās neviena nav	Reti					X	Vienmēr
Telpas, kur izmanto efektīvas spuldzes (fluorescentās vai LED)	0–20%			X			100%
Telpas, kur izvietoti atgādinājumi par elektrības taupīšanu	0–20%			X			100%
Telpas, kur logi ir tīri un nebloķē saulesgaismu	0 – 20%					X	100%
Sadzīves tehnika, kas atbilst A energoefektivitātes klasei	0 – 20%				X		100%
Klases, kur datori paliek ieslēgti, kaut gan ilgu laiku netiek izmantoti	100%			X			0–20%
Klases, kur projektori netiek izslēgti, kaut gan nav vajadzīgi	100%				X		0–20%
Klases, kur elektroierīces pa nakti tiek atvienotas no tīkla	0–20%		X				100%
Telpas, kur iespējams atsevišķi pielāgot radiatoru siltumu	0–20%				X		100%
Telpas, kur radiatori un ventilācijas lūkas nav aizsegta	0–20%				X		100%
Brīvdienās skolā tiek uzturēta zemāka temperatūra	Nekad	X					Bieži
Logi un durvis ir noblīvētas (nelaiž iekšā pa šķirbām aukstumu)	0–20%				X		100%
Telpas tiek vēdinātas, apkures sezonas laikā ilgstoši turot nedaudz pavērtus logus, t. i. "vēdināšanas režīmā"	Bieži				X		Nekad
Apkures sezonā telpas tiek vēdinātas cikliski, piemēram, reizi stundā uz pāris minūtēm pilnībā atverot vaļā logu, pirms tam izslēdzot apsildes ierīces telpā vai zem loga.	Nekad				X		Bieži
Klases, kur logiem ir aizkari vai žalūzijas, kas naktī tiek aizvērtas, lai mazinātu siltuma zudumus	0–20%		X				100%
Apkures sezonas laikā tiek mērīta gaisa temperatūra klasēs, lai izdarītu secinājumus par apkures intensitāti	Nekad					X	Regulāri
Vai skolā lietotās enerģijas (elektrības, siltuma) ražošanai tiek izmantoti kādi no atjaunīgiem energoresursiem?	Netiek izmantoti	X					Jā, vairāki veidi
Vai bieži, vārot tēju vai kafiju, daudz uzvārtā ūdens paliek pāri?	Bieži			X			Reti

Kāda ir karstā ūdens temperatūra ūdens krānos?	Plaucējoša			X		Atbilstoši silta
Vai iespējams regulēt karstā ūdens temperatūru skolā?	Nē				X	Jā, visur
..... (jūsu jautājumi)						

3. Ilgtermiņa salīdzinājums

Kas jānoskaidro	Gads					
	...	2019	2020	2021	2022	...
Elektrības patēriņš oktobrī (kWh)		73882.83	69085.69	59544.92	73205.82	
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		3907.23	3810.77	2501.62	3670.24	
Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre		5502.07	4175.10	4051.33	6633.2	
Dienesta viesnīca "Aizupes"		8974.98	10015.69	8435.25	10657.14	
Mācību korpus un multifunkcionālā halle		45301.17	41439.77	36281.30	44785.94	
Mācību angārs		9380.46	8864.62	7774.88	6993.52	
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre		816.92	779.74	500.54	465.78	
Elektrības patēriņš gada laikā (kWh)		674116.98	628355.84	614235.70	783696.10	
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		37529.19	27101.92	16793.63	32138.89	
Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre		51389.37	17591.89	23504.32	52105.81	
Dienesta viesnīca "Aizupes"		51955.68	82675.46	70615.03	103379.87	
Mācību korpus un Multifunkcionālā halle		422778.72	407089.40	408955.15	472883.05	
Mācību angārs		101174.71	84951.47	84866.72	112115.26	
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre		9289.31	8945.70	9500.85	11073.22	
		2019	2020	2021	2022	
Siltuma patēriņš novembrī (kWh)		301406	269508	302234	344738	
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		17000	15000	11660	17500	
Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre		43000	28000	30690	37040	
Dienesta viesnīca "Aizupes"		41280	39007	35149	43191	
Mācību korpus un Multifunkcionālā halle		119266	121527	135463	164995	
Mācību angārs		43860	43974	44692	38182	
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre		37000	22000	44580	43830	
Siltuma patēriņš gada laikā (kWh)		5353784	2211029	2717586	2711623	
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		141200	108000	108240	137900	

Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre	336600	218260	301200	326400	
Dienesta viesnīca "Aizupes"	253572	338734	351615	412625	
Mācību korpuss un Multifunkcionālā halle	906578	1009576	1215854	1241161	
Mācību angārs	3456384	337119	417507	351967	
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre	259450	199340	323170	241570	
Skolas ietekme uz klimata pārmaiņām (tonnas CO₂)	158.08	299.17	494.97	236.63	

4. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā vislabāk darbojas saistībā ar enerģijas tēmu?</i>	<p>Tehnikumā ir izvietotas atgādnēs par elektrības taupīšanu (kabinetos/mācību klasēs virs gaismas slēdžiem), un lielākoties tas motivē gan darbiniekus, gan audzēkņus, izejot no telpas, izslēgt gaismu. Mācību korpusā virs lifta ir uzstādīta atgādnē "Dedzini kalorijas nevis elektrību", aicinot gan audzēkņus, gan darbiniekus neizmantojot liftu.</p> <p>Mācību korpusa koplietošanas telpās (tualetes, garderobes) ir uzstādīti gaismas sensori.</p> <p>Gaitenēs un kāpņu telpās gaisma tiek izslēgta, kad tajos neviena nav.</p> <p>Tehnikuma telpās logi ir tīri un nebloķē saulesgaismu.</p>
<i>Kuros jautājumos enerģijas tēmā nepieciešami uzlabojumi?</i>	<p>Brīvdienās mācību korpusā netiek uzturēta zemāka gaisa temperatūra, tā ir noregulēta atbilstoši āra gaisa temperatūrai.</p> <p>Apkures sezonas laikā, vēdinot telpas, netiek izslēgtas apsildes ierīces telpā.</p> <p>Tehnikumā netiek izmantoti atjaunojamie resursi.</p>
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i> <i>(Šeit jūs pierakstāt idejas rīcības plānam, citiem vārdiem, risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem)</i>	<p>Izveidot un izvietot atgādnēs par elektrības taupīšanu dienesta viesnīcu koplietošanas telpās.</p> <p>Pārrunāt/ informēt darbiniekus/pedagogus (arī audzēkņus dienesta viesnīcās) par telpu vēdināšanas paradumiem apkures sezonas laikā.</p> <p>Aicināt/organizēt piedalīties akcijā "Zemes stunda" (marts 2024).</p>

Transports

1. Ievads tēmā

Apkopojot Ogres tehnikuma audzēkņu un darbinieku ieradumus lietojot transportu, izceļas liels procents kājām gājēju, kas tomēr nebūtu tik viennozīmīgs. Ogres tehnikuma audzēkņus var sadalīt divās daļās- dienesta viesnīcās dzīvojošie (750 audzēkņi t.i. 48%) un tuvākajā apkārtnē mītošie. Dienesta viesnīcas audzēkņi ikdienā uz tehnikumu dodas ar kājām, lai gan ierodas Ogrē ne tikai ar privāto, bet arī sabiedrisko transportu. Otra puse no audzēkņiem ir pilsētā vai novadā dzīvojošie, kas sastāda zemāk norādīto sadalījumu transporta izmantošanai.

2. Ogres tehnikuma izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 - apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Kāda daļa skolēnu dodas uz skolu ar velosipēdu vai kājām?	0–10%				x		Vairāk nekā 40%
Cik droši ir doties uz skolu ar velosipēdu vai kājām?	Ir vairāki bīstami posmi			x			Satiksmē ir piemērota un droša
Vai skolā ir pietiekami daudz drošu velonovietņu?	Nav drošu novietņu			x			Novietnes ir drošas un pietiekami daudz
Vai skolā ir notikušas velosipēdu zādzības?	Jā, regulāri					x	Nav notikušas
Kāda daļa skolēnu dodas uz skolu ar sabiedrisko transportu?	0–10%				x		Vairāk nekā 40%
Kāda daļa skolas darbinieku dodas uz skolu ar velosipēdu, kājām vai sabiedrisko transportu?	0–20%				x		Vairāk nekā 80%
Cik bieži skolā notiek pasākumi vai akcijas, kas aicina ierasties skolā kājām, ar velosipēdu vai sabiedrisko transportu?	Nenotiek	x					Notiek reizi mēnesī
Cik bieži skolā mācību ekskursijas notiek ar velosipēdiem? Vai izbraucieni vietā tiek rīkoti pārgājieni?	Ļoti reti	x					Vismaz trešā daļa no ekskursijām
Vai, apmeklējot Ekoskolu pasākumus, ir notikusi sadarbība ar citām skolām, lai brauktu kopā un izmantotu transportu efektīvāk?	Nav notikusi nemaz	x					Notiek bieži
Cik liela skolēnu daļa ir ieguvuši velosipēda vadītāja apliecību?	0–20%			x			Vairāk nekā 80%
Cik tuvu skolas ieejai tiek izlaisti ar automašīnām atvestie bērni, radot veselības riskus no izplūdes gāzēm?	Pie pašas skolas ieejas			x			Izlaišana notiek vismaz 100 m no skolas
Vai skolas tuvumā apstājušās automašīnas izslēdz dzinēju un nepiesārņo gaisu, ja nākas ilgāk gaidīt bērnus?	Bieži neizslēdz			x			Vienmēr izslēdz, ir atgādinošas zīmes
Vai skolu no apkārt esošās satiksmes norobežo koki vai dzīvžogs, kas mazina gaisa piesārņojumu no izplūdes gāzēm?	Nav koku vai dzīvžoga					x	Pilnībā norobežo
Vai skolas pārtikas iepirkumā ir ņemts vērā, cik tālu tiek vesti produkti?	Nav ņemts vērā	x					Ir ņemts vērā
..... (jūsu jautājumi)							

3. Ilgtermiņa salīdzinājums

Noskaidrots, ka:	2023*
Audzēkņi, kas oktobrī uz skolu dodas kājām (%)	60.7
ar velosipēdu (%)	2.5
ar skolas vai sabiedrisko transportu (%)	18
ar automašīnu, kopā ar citiem skolēniem (%)	7.1
ar automašīnu (tiek vesti atsevišķi) (%)	4.2
Darbinieki, kas uz skolu dodas kājām, ar velosipēdu vai sabiedrisko transportu (oktobrī) (%)	59.7
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu, braucot vairāki kopā (oktobrī) (%)	13.9
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu, braucot tajā vieni paši (oktobrī) (%)	26.4

*Aptaujā piedalījās 241 tehnikuma audzēkņi

*Aptaujā piedalījās 84 tehnikuma darbinieki

4. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā vislabāk darbojas saistībā ar videi draudzīgu transportu?</i>	<p>Gan aptaujas rezultāti, gan ikdienas novērojumi rāda, ka lielākā daļa audzēkņu uz tehnikumu dodas ar kājām, jo aptuveni 48 % dzīvo tehnikuma dienesta viesnīcās – sabiedrisko transportu izmanto nokļūšanai uz/no dienesta viesnīcas uz/no mājām. Arī aptaujātie tehnikuma darbinieki vairums uz darbu dodas ar kājām.</p> <p>Tehnikuma ēku no esošās satiksmes norobežo koki, kas mazina gaisa piesārņojumu no izplūdes gāzēm.</p> <p>Pie mācību korpusa ir droša velo-novietne – virs tās ir uzstādītas video novērošanas kameras.</p>
<i>Kuros transporta jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<p>Tomēr daļa aptaujāto tehnikuma darbinieku uz darbu ierodas ar savu auto, kurā pārsvarā brauc viens cilvēks. Arī salīdzinoši neliels audzēkņu skaits tehnikumā ierodas ar auto.</p> <p>Līdz šim nav bijušas akcijas/pasākumi, kas aicina ierasties skolā ar kājām/velosipēdu vai sabiedrisko transportu.</p> <p>Netiek organizētas mācību ekskursijas ar kājām/velosipēdiem.</p> <p>Tehnikuma pārtikas iepirkumā, galvenokārt, uzsvars tiek likts uz produkta cenu, ne uz to cik tālu produkts tiek vests.</p>
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	Organizēt akcijas/pasākumus, kas aicina ierasties skolā ar kājām/velosipēdu vai sabiedrisko transportu.
<i>(Šeit jūs pierakstāt idejas rīcības plānam, citiem vārdiem, risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem)</i>	

Atkritumi

1. Ievads tēmā

Gadu no gada sadzīves atkritumu apjoms pieaug visā pasaulē. "Atkritumi" ir tēma, kas pasaules mērogā ir aktualitāte jau vismaz 10 gadus un šīs problēmas risināšanai arvien tiek radītas un īstenotas jaunas iniciatīvas.

Ogres tehnikuma Ekopadome strādā pie tā, lai veicinātu tehnikuma darbinieku un audzēkņu informētību par šo tēmu, ieviešot dažādus paņēmienus atkritumu daudzuma samazināšanai, šķirošanai un pārstrādei. Lai veiksmīgi un efektīvi apzinātu tēmas "Atkritumi" apjomu, nozīmību un attīstības iespējas, kā arī traucēkļus, ko novērst nākotnē, tika veikts Ogres tehnikuma vides, audzēkņu zināšanu, paradumu un attieksmju izvērtējums, ilgtermiņa salīdzinājums, pētījums un iegūto datu analīze, tādejādi izstrādājot rīcības plānu.

2. Ogres tehnikuma izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 - apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai tehnikumā izvērtējat, no kurām lietām varētu atteikties vai kuras varētu nepirkt, lai pēc tam neradītu liekus atkritumus?	Nekad		X				Katru reizi
Vai tehnikumā, pērkot lietas, izvērtējat to ietekmi uz vidi, iepakojumu, kalpošanas ilgumu, izmantošanas iespējas, izcelsmi u. tml.?	Nekad			X			Katru reizi
Vai izvērtējat, kuras no šķietami nevajadzīgām un ārā metamām lietām var lietot atkārtoti, saremontēt, pārveidot u. tml.?	Nekad				X		Katru reizi
Vai tehnikumā ir iespēja apmainīties ar lietām, piemēram, grāmatām, apģērbiem vai citām?	Nekad		X				Regulāri notiek šādas aktivitātes
Vai tehnikumā ir atgādinājumi, kas veicina neradīt liekus atkritumus?	Nav	X					Daudzās vietās
Cik bieži pedagogi drukā dokumentus, kurus iespējams lietot un uzglabāt elektroniski?	Bieži				X		Nekad
Vai drukājot un kopējot tiek apdrukātas abas papīra puses?	Nekad			X			Vienmēr, kad iespējams
Cik procentu no kopējā audzēkņu kursu skaita krāj un atkārtoti izmanto lapas, kas apdrukātas no vienas puses?	0–20%			X			100%
Vai tehnikuma pasākumos tiek lietoti vienreiz lietojamie trauki?	Bieži			X			Nekad
Ja tehnikuma vai tās tuvumā ir karsto dzērienu automāts, cik bieži tas tiek lietots, patērējot vienreizlietojamās glāzītes?	Bieži		X				Gandrīz nekad (atkritumu tvertnē ir dažas glāzītes)
Vai tehnikuma pārstāvji bieži lieto vienreizējās glāzītes no ūdens automāta? N/A	Bieži	-	-	-	-	-	Gandrīz nekad (atkritumu tvertnē ir dažas glāzītes)
Cik audzēkņu lieto savu daudreiz lietojamo krūzi vai pudeli?	0–20%			X			Vairāk nekā 80%
Vai audzēkņi bieži pērk ūdeni plastmasas pudelēs?	Tiek bieži novērots			X			Gandrīz nekad
Vai audzēkņiem ir ērti pieejams dzeramais krāna ūdens?	Nav pieejams			X			Vairākās vietās

Cik daudz plastmasas atkritumu (pārtikas produktu iepakojumi, kancelejas preces, to iepakojumi u. tml.) rodas pedagogu istabā?	Daudz (vairāk nekā puse no atkritumiem)		x			Nedaudz (tvertnēs dažas vienības)
Cik aptuveni plastmasas atkritumu uz vienu audzēkni rodas klases vakaros, ekskursijās, pārgājienos?	>4 atkritumu vienības			x		<1 atkritumu vienība
Cik klasēs ir pieejamas kastes papīra atkritumu šķirošanai?	0–20%			x		100%
Cik gaitenšos ir pieejamas vietas plastmasas šķirošanai?	Nevienā	x				Visos
Vai tehnikumā ir pieejama informācija par atkritumu šķirošanu?	Nav	x				Vairākās vietās
Vai šķirošanas konteineros tiek liktas tikai tam paredzētās lietas?	Bieži ir kļūdas		x			Vienmēr ir pareizi
Vai tehnikumā notiek pasākumi vai akcijas, kas mudina vākt atkritumus pārstrādei, piemēram, makulatūru, baterijas u. tml?	Neotiek				x	Notiek vairākas reizes gadā
Vai tehnikumā notiek pasākumi vai akcijas, kas izglīto ģimenes un veicina neradīt, atkārtoti izmantot un šķirot atkritumus <u>mājās</u> ?	Neotiek	x				Notiek vairākas reizes gadā
Vai tehnikuma virtuve pārtikas atkritumus nošķir no sadzīves atkritumiem?	Viss nonāk sadzīves atkritumos				x	Pārtikas atkritumi tiek vākti atsevišķi
Vai tehnikumā ir iespēja kompostēt bioloģiskos atkritumus?	Nav	x				Gan pārtikas, gan lapu atkritumus
Cik bieži tehnikuma apkārtnē tiek piesārņota ar atkritumiem?	Ļoti bieži var ieraudzīt atkritumus			x		Atkritumu nav
Vai tehnikuma apkārtnē ir pietiekami daudz atkritumu tvertnu?	Trūkst vai arī tās ir pārpildītas				x	Ir pietiekami
Vai tehnikums iesaistās atkritumu piesārņojuma novēršanā un vides sakopšanā savā apkārtnē (piejūrā, mežā, utt.)?	Neiesaistās			x		Iesaistās vairākas reizes gadā
Vai tehnikuma pasākumos tiek izmantoti baloni, gaisa laternas vai daļēti plastmasas aksesuāri?	Jā, bieži				x	Nekad
Uzskates materiāliem, darba lapām tiek izmantota laminēšana nevis kāda alternatīva, piemēram, biežāka materiāla dokumentu kabatiņas.	Bieži tiek izmantoti laminēti materiāli			x		Nekad
.....? (jūsu jautājumi)						

3. Audzēkņu zināšanu, paradumu un attieksmju izvērtējums

Rīcības plāna izstrādei bija ļoti svarīgi izprast pašu audzēkņu viedokli, paradumus un attieksmi par tēmu "Atkritumi", apkopojot atbildes, izkristalizējās:

- audzēkņu viedoklis par to kādēļ plastmasas daudzuma samazināšana audzēkņu ikdienā ir svarīga;
- informācija par to cik bieži (katru dienu/ vairākas reizes nedēļā/ 1 reizi nedēļā vai retāk/ nekad nepērku produktus plastmasas iepakojumā) audzēkņi iegādājas dzērienus, našķus vai citus produktus plastmasas iepakojumā;
- vidējais plastmasas vai skārda iepakojuma patēriņš audzēkņu vidū 2 nedēļu laikā (vienu vai mazāk/ 2-3/ 4-5/ vairāk nekā 5);
- audzēkņu viedoklis par atkritumu šķirošanu un šķirošanas ietekmi uz atkritumu radītajām problēmām;
- audzēkņu ikdienas rīcības, kas veicina atkritumu problēmas risināšanu.

Respondentu statistika:

Respondentu skaits	165
Vīrietis	56
Sieviete	109
Vidējais vecums	27.2 gadi

Rezultātu kopsavilkums:

1. Vai savā darbā vai mācību procesā izvērtējat, no kurām lietām varētu atteikties, kuras varētu nepirkt, lai pēc tam neradītu liekus atkritumus?

Jā	99		60%
Nē	38		23%
Nezinu	28		17%
Iesniegto atbilžu summa	165		

2. Vai pērkot lietas (kancelejas preces stundu norises īstenošanai un citus nepieciešamās preces darba vajadzībām), izvērtējat to ietekmi uz vidi, iepakojumu, kalpošanas ilgumu, izmantošanas iespējas, izcelsmi u.tml.?

Jā	72		43.6%
Nē	74		44.8%
Nezinu	19		11.5%
Iesniegto atbilžu summa	165		

3. Vai izvērtējat, kuras no šķietami nevajadzīgām un ārā metamām lietām var lietot atkārtoti, saremontēt, pārveidot u.tml.?

Jā	130		78.8%
Nē	26		15.8%
Nezinu	9		5.5%
Iesniegto atbilžu summa	165		

4. Vai, drukājot dokumentus, apdrukājat abas papīra puses?

Jā	91		55.2%
Nē	47		28.5%
Nezinu	27		16.4%
Iesniegto atbilžu summa	165		

5. Vai darba pasākumos lietojat vienreiz lietojamus traukus?

Jā	41		24.8%
Nē	90		54.5%
Nezinu	34		20.6%
Iesniegto atbilžu summa	165		

6. Vai kolēģi/audzēkņi lieto savu daudzreiz lietojamu krūzi, pudeli?

Jā	114		69.1%
----	-----	--	-------

Nē	22		13.3%
----	----	--	-------

Nezinu	29		17.6%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

7. Vai Tavā darba kabinetā/klasē rodas daudz plastmasas atkritumu?

Jā	37		22.4%
----	----	--	-------

Nē	98		59.4%
----	----	--	-------

Nezinu	30		18.2%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

8. Vai Tu bieži pērc ūdeni plastmasas pudelēs?

Jā	65		39.4%
----	----	--	-------

Nē	98		59.4%
----	----	--	-------

Nezinu	2		1.2%
--------	---	--	------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

9. Vai darbiniekiem/audzēkņiem ir ērti pieejams dzeramais krāna ūdens?

Jā	96		58.2%
----	----	--	-------

Nē	47		28.5%
----	----	--	-------

Nezinu	22		13.3%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

10. Vai daudz plastmasas atkritumu rodas pēc darba pasākumiem tehnikumā, ekskursijām un pārgājieniem?

Jā	49		29.7%
----	----	--	-------

Nē	43		26.1%
----	----	--	-------

Nezinu	73		44.2%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

11. Vai tehnikuma telpās ir ir iespēja šķirot atkritumus?

Jā	26		15.8%
----	----	--	-------

Nē	87		52.7%
----	----	--	-------

Nezinu	52		31.5%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

12. Vai tehnikumā (t.sk. dienesta viesnīcā) ir pieejama informācija par atkritumu šķirošanu?

Jā	38		23%
----	----	--	-----

Nē	37		22.4%
----	----	--	-------

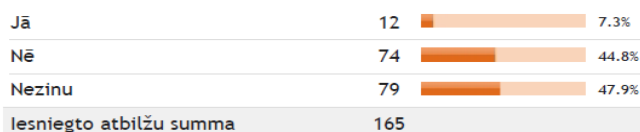
Nezinu	90		54.5%
--------	----	--	-------

Iesniegto atbilžu summa	165		
-------------------------	-----	--	--

13. Vai tehnikumā (t.sk.dienesta viesnīcā) ir atgādinājumi, kas veicina neradīt liekus atkritumus?

14. Vai tehnikumā (t.sk. dienesta viesnīcā) ir iespēja kompostēt bioloģiskos atkritumus?

15. Vai tehnikuma apkārtnē tiek bieži piesārņota ar atkritumiem?

16. Vai tehnikums iesaistās atkritumu piesārņojuma novēršanā un sakopšanā savā apkārtnē (mežā, ap ezeru u.c.) ?

17. Vai tehnikumā, t.sk., dienesta viesnīcā ir vieta kur nodot izlietotās baterijas ?

18. Vai tehnikumā, t.sk., dienesta viesnīcā dokumenti tiek sagatavoti izdrukātā veidā ?

19. Vai darbinieki/ audzēkņi savus dokumentu pieprasījumus/ iesniegumus (prombūtne, komandējuma iesniegums u.c. dokumentus) iesniedz iestādē elektroniskā veidā ?

20. Vai tehnikums dokumentu apriti un saskaņošanu organizē elektroniskajās datu apstrādes sistēmās ?

Jā	48	29.1%
Nē	30	18.2%
Nezinu	87	52.7%
iesniegto atbilžu summa	165	

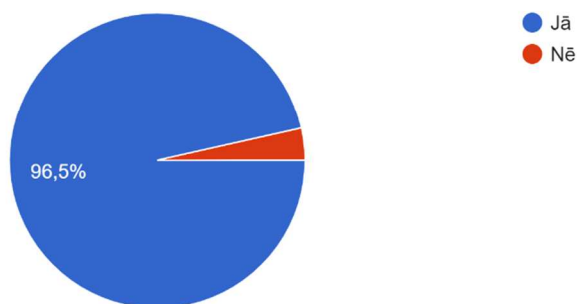
4. Jautājumi vecākiem

Audzēkņu paradumi tiek iegūti ģimenē, līdz ar to ir svarīgi novērtēt arī ģimenes attieksmi un viedokli par tēmu "Atkritumi". Apkopojot vecāku atbildes, izkristalizējās:

- ikdienā radīto atkritumu apjoms;
- atkritumu šķirošanas konteineru pieejamība ģimenes dzīvesvietā;
- ģimenes atkritumu šķirošanas paradumi;
- ģimenes informētība par atkritumu šķirošanu;
- depozīta sistēmas izmantošanas regularitāte.

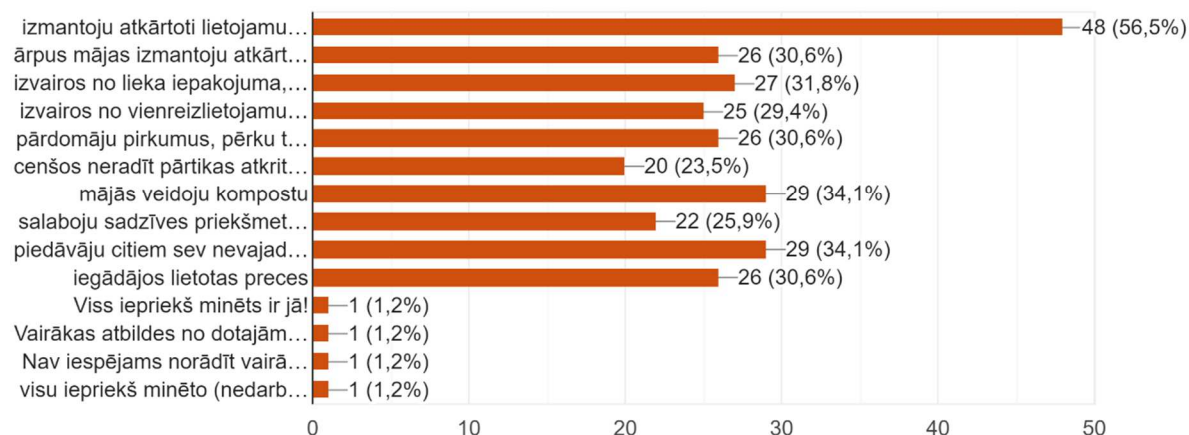
Vai ģimenē cenšaties samazināt ikdienā radīto atkritumu apjomu?

85 atbildes

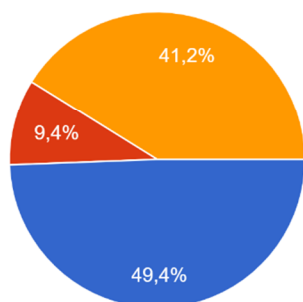
Ja atbildējāt "Jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (atzīmē visus atbilstošos)

85 atbildes

Vai jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

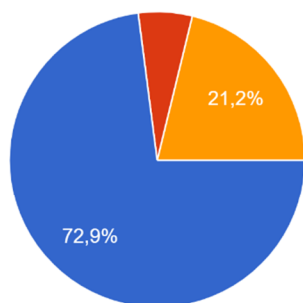
85 atbildes

- jā, visi nepieciešamie šķirošanas konteineri atrodas netālu no dzīvesvietas
- nē, šķirošanas konteineri nav pieejami
- daļēji, dažus atkritumu veidus jānogādā citur

Vai jūsu ģimenē šķiro atkritumus?

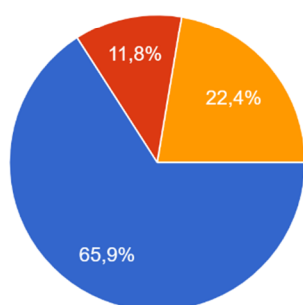
85 atbildes

- Jā
- Nē
- Neregulāri

Vai informācija par prasībām atkritumu šķirošanā ir pietiekama un saprotama?

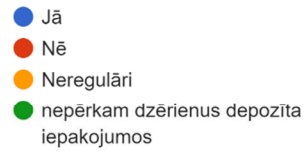
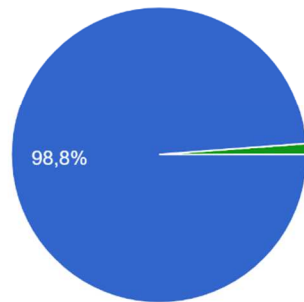
85 atbildes

- jā, jautājumu nav
- nē, ir daudz neskaidrību
- daļēji, ir dažas neskaidrības

Vai jūsu ģimene izmanto depoziņa sistēmu dzērienu iepakojuma nodošanai?

85 atbildes

5. Ilgtermiņa salīdzinājums

Kas jānoskaidro	Gads					
	...	2019	2020	2021	2022	2023 (janv-sept)
Nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms (Pierakstiet mērvienību – kg vai m ³)				604.27 m ³	1043.36 m ³	716.95 m ³
Šķirotu atkritumu apjoms (Pierakstiet mērvienību – kg vai m ³)				12.32 m ³	73.92 m ³	55.44 m ³
Atkritumi veidi, kas tiek šķiroti un nodoti pārstrādei (norādiet atbilstošos burtus):						
a. Papīrs				a	a	a
b. Kartons				b	b	b
c. Plastmasa				c	c	c
d. Stikls				d	d	d
e. Skārdenes				f	f	f
f. Elektroierīces				h	g	g
g. Baterijas					h	h
h. Spuldzes					j	j
i. Tekstils						
j. Pārtikas atlikumi						

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<p><i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu tehnikumā vislabāk darbojas saistībā ar atkritumiem?</i></p>	<p>Ogres tehnikumā tiek veicinātas makulatūras un bateriju vākšanas akcijas.</p> <p>Ārpusē (pie dienesta viesnīcām un mācību korpusa) ir uzstādīti šķirošanas konteineri.</p> <p>Dienesta viesnīcās dzīvojošie audzēkņi aktīvi izmanto depoizta sistēmu dzērienu iepakojuma nodošanai.</p> <p>Lielākoties izvērtējam lietas, no kurām varētu atteikties un nepirkt, kā arī pārvērtējam lietas, pirms izmest atkritumos.</p> <p>No aptaujātajiem audzēkņu vecākiem var secināt, ka ģimenēs cenšas ievērot atkritumu šķirošanas un samazināšanas principu.</p>
<p><i>Kur saistībā ar atkritumiem nepieciešami uzlabojumi?</i></p>	<p>Ogres tehnikuma ēkā (mācību korpusā) un dienesta viesnīcās koplietošanas telpās nav atkritumu šķirošanas konteineru.</p> <p>Trūkst izglītojošas informācijas (atgādnēs, plakāti) par atkritumu šķirošanu gan dienesta viesnīcās, gan mācību korpusā.</p> <p>Diezgan daudz tiek patērēts papīrs.</p>
<p><i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i></p> <p><i>(Šeit jūs pierakstāt idejas rīcības plānam, citiem vārdiem, risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem)</i></p>	<p>Tehnikuma audzēkņu un darbinieku izglītošana - organizēt izglītojošas lekcijas (atkritumu šķirošana, aprites ekonomika, zero waste).</p> <p>Ieviest atkritumu šķirošanas konteinerus mācību korpusā un dienesta viesnīcu koplietošanas telpās. –</p> <p>Ieviest depoizta šķirošanas konteinerus dienesta viesnīcās, mācību korpusā.</p> <p>Atgādnēs/informācijas izvietošana par atkritumu šķirošanu/samazināšanu.</p>

Ūdens

1. Ievads tēmā

Lai arī Latvijā nav vietu, kur mēs varētu izsmelt dzeramā ūdens krājumus, ir vērts ūdeni taupīt, lai samazinātu tā iegūšanai un apstrādei nepieciešamo enerģiju. Tāpat ir svarīgi izpētīt, vai tehnikuma radītie notekūdeņi nepiesārņo vidi un tiek pietiekami attīrīti, pirms ūdens atkal nonāk dabā.

Ekopadome informē par šo tēmu, aktualizējot ūdens taupīšanas iespējas. Lai veiksmīgi un efektīvi apzinātu tēmas "Ūdens" apjomu, nozīmību un attīstības iespējas, kā arī traucēkļus, ko novērst nākotnē, tika veikts Ogres tehnikuma vides, audzēkņu zināšanu, paradumu un attieksmju izvērtējums, ilgtermiņa salīdzinājums, pētījums un iegūto datu analīze, uz kā balstoties tika izstrādāts rīcības plāns.

2. Ogres tehnikuma izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 - apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai tehnikumā ir sastopami piloši krāni, ko nevar aizgriezt?	Bieži					x	Nav sastopami
Vai audzēkņi mēdz atstāt neaizgrieztus ūdens krānus?	Bieži					x	Gandrīz nekad
Vai tehnikumā ir sastopami tualetes podi, kuriem ir tehniskas problēmas, pastāvīgi tek ūdens?	Bieži					x	Nav sastopami
Cik tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem?	0–20% (no visām tualetēm)				x		100% (visās tualetēs)
Vai tehnikumā ir uzstādīti ūdens taupīšanas rīki (piemēram, aeratori, sensori)?	Nav					x	Gandrīz visur
Cik bieži sastopama audzēkņu izšķērdīga rīkošanās ar ūdeni?	Bieži			x			Gandrīz nekad
Cik tualetēs/dušās ir uzstādīti atgādinājumi par ūdens taupīšanu?	0–20%	x					100%
Vai tehnikums savāc un izmanto lietus ūdeni?	Netiek vākts	x					Vāc un izmanto
Vai āra augu un zālienu laistīšanai tiek izmantots neapstrādāts ūdens (piemēram, lietus vai akas ūdens)?	Izmanto krāna ūdeni			x			Vienmēr izmanto neapstrādātu ūdeni
Vai tehnikums izvērtē iespējamus ūdens piesārņojuma avotus (piemēram, no tīrīšanas vai augu kopšanas līdzekļiem, atkritumiem vidē, autotransporta) un novērš draudus?	Netiek izvērtēts	x					Tiek izvērtēti visi avoti un apzināti risinājumi
Vai notekūdeņi pirms nonākšanas dabā tiek pietiekami attīrīti?	Attīrīšana nenotiek					x	Ūdens tiek uzticami attīrīts
Vai tehnikums mēdz apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas?	Netiek apmeklētas	x					Tā ir daļa no mācību procesa
Cik daudz vidi piesārņojoša sāls ziemā lieto tehnikuma apkārtne?	Daudz			x			Nemaz, izmanto citas metodes
Vai tehnikumā notiek izglītojošas aktivitātes par globālām ar ūdeni saistītām problēmām (plūdi, sausums, ūdens pieejamība, piesārņojums)?	Nenotiek	x					Tā ir pastāvīga daļa no mācību un ārpusstundu procesa
.....? (jūsu jautājumi)							

3. Ilgtermiņa salīdzinājums

Kas jānoskaidro?	Gads					
	...	2019	2020	2021	2022	2023
Patērētā ūdens apjoms (septembrī) (m³)		1254	1552	1291	1394	1456
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		248	334	211	180	220
Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre		341	296	262	344	410
Dienesta viesnīca "Aizupes"		340	561	506	498	480
Mācību korpuss		296	287	266	278	250
Multifunkcionālā halle		-	16	11	46	50
Mācību angārs		26	29	32	44	36
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre		3	29	3	4	10
Patērētā ūdens apjoms (gadā) (m³)		11189	8467	4916	12027	x
Dienesta viesnīca Upes pr.18, Ogre		2860	2027	762	1632	x
Dienesta viesnīca Jaunatnes iela 3, Ogre		3113	694	730	2722	x
Dienesta viesnīca "Aizupes"		1555	2960	1730	4402	x
Mācību korpuss		3209	2159	1404	2495	x
Multifunkcionālā halle		-	246	56	381	x
Mācību angārs		328	309	189	349	x
Skolas ēka Meža pr.13, Ogre		124	72	45	46	x

4. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu tehnikumā vislabāk darbojas saistībā ar ūdens izmantošanu?</i>	Ogres tehnikuma mācību korpuss, mācību angārs un dienesta viesnīca "Aizupes" ir modernizētas - ūdensvada un kanalizācijas sistēmas ir aprīkotas atbilstoši mūsdienu tehnoloģiskajām prasībām.
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	Atgādnēs par ūdens taupīšanu koplietošanas telpās. Informācija par ūdens taupīšanu, tā ietekme uz vidi
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i> <i>(Šeit jūs pierakstāt idejas rīcības plānam, citiem vārdiem, risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem)</i>	Izveidot atgādnēs par ūdens taupīšanu tehnikuma un dienesta viesnīcu koplietošanas telpās; Dabas zinību stundu ietvaros noorganizēt mācību ekskursiju uz ūdens attīrīšanas stacijām.

Pārtika

1. Ievads tēmā

Ogres tehnikumā ir mācību bišu drava, kuras saražoto medu lieto skolas ēdnīcas vajadzībām. Lai mazinātu transporta lietošanu pārtikas piegādei, tehnikumā tiek organizēts Zaļais iepirkums, kurā viens no būtiskiem kritērijiem ir kvalitātes rādītumi un tiek piešķirti bonusa punkti vietējiem pārtikas ražotājiem. Iepirkumā tiek pievērsta uzmanība iepakojuma veidam- iepērkam 30% (pārsvarā dārzeņus) termo iepakojumā. Sastādot tehnikuma ēdnīcas ēdienkarti, tiek izsvērti pagatavošanas veidi, lai maksimāli mazāk produkti tiktu pagatavoti izmantojot taukvielas un cepšanas metodi. Tā kā tehnikumā tiek apmācīti ēdināšanas speciālisti, tad ēdnīcas darbā tiek iesaistīti arī audzēkņi, kas gan dod tiem prakses pieredzi, gan samazina izmaksas.

2. Ogres tehnikuma izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 - apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai ēdināšanas iepirkumā ir bioloģiski sertificēti* produkti? <i>*Produktiem ir bioloģiskās lauksaimniecības <u>ekomarkējums</u>, nevis "Zaļā karotīte" vai citi simboli, kas nav ekomarkējums.</i>	0–20%	X					Vairāk nekā 80%
Vai Ekopadomei ir iespēja piedalīties pārtikas iepirkuma sagatavošanā?	Nav			X			Vienmēr
Vai tehnikuma kafējnīca ņem vērā sezonālātes aspektu ēdiena gatavošanā?	Nekad			X			Vienmēr
Vai tehnikumam ir dārzs, kur audzētos dārzeņus vai garšaugus ēdnīca izmanto ēdiena pagatavošanai?	Nav	X					Ir plašs dārzs
Ja tehnikumam ir dārzs, vai tiek veicināta lauksaimniecības šķirņu bioloģiskā daudzveidība? (Piemēram, dārzā audzē dažādu šķirņu ķirbjus, nevis tikai vienas šķirnes, tāpat darot arī ar citiem augiem.)	Audzē vienas šķirnes augus	X					Audzē dažādas šķirnes un saglabā sēklas
Vai un cik daudz bērni tehnikumā audzē garšaugus vai tējas?	Nemaz	X					Vairākās vietās
Vai un cik daudz bērni tehnikumā audzē dārzeņus?	Nemaz	X					Vairākus veidus
Aptuveni cik liela daļa tehnikumā sagatavotās pārtikas <u>netiek</u> apēsta?	> 40%				X		0–10%
Vai tehnikuma ēdnīcā ir iespējams pielāgot porcijas lielumu – palūgt mazāku porciju vai papildporciju?	Nav iespējams					X	Vienmēr iespējams
Vai tiek apkopota informācija par ēdieniem, kas visbiežāk netiek apēsti?	Nekad	X					Regulāri
Vai ir pieejama informācija par ēdnīcā pagatavoto ēdienu sastāvu?	Nav pieejama					X	Brīvi pieejama
Cik bieži tehnikuma ēdnīcā iespējams izvēlēties sabalansētu veģetāru maltīti?	Nekad			X			Vismaz viena izvēle katru dienu
Kāda ir ēdienu izvēle ēdnīcā bērniem, kuri neēd gaļu un zivis?	"Salāti un kartupeļi"			X			Pilnvērtīgi ēdieni
Cik audzēkņiem ir viegli panākt izmaiņas ēdnīcas ēdienkartē?	Grūti			X			Ļoti viegli
Vai tehnikumā ir pieejami rūpnieciski ražoti našķi, piemēram, saldumi, cepumi, kas satur palmu eļļu?	Viegli pieejami					X	Nav pieejami

Vai pedagoģu istabā pieejami "Godīgās tirdzniecības" (ang. "Fair trade") marķēti produkti (kafija, cukurs u. c.)?	Nekad			x			Vienmēr
Vai tehnikumā notiek pasākumi, kas izglīto par pārtikas ietekmi uz vidi?	Nekad	x					Tā ir pastāvīga daļa no mācību un ārpusstundu procesa
Vai tehnikumā notiek pasākumi, kas popularizē apkārtnes bioloģiskos zemniekus?	Nekad	x					Vairāki gadā
Vai, apgūstot ēdiena gatavošanu, tiek pievērsta uzmanība videi draudzīgiem ēdieniem, piemēram, no sezonāliem, vietējiem produktiem, bez gaļas u. tml.?	Nekad			x			Vienmēr
.....? (jūsu jautājumi)							

3. Ilgtermiņa salīdzinājums

*Darba lapa pārtikas atkritumu izpētei skolā: <https://ej.uz/partikas-atkritumi1>

Kas jānoskaidro	Gads					
	...	2019	2020	2021	2022*	...
Izmestās pārtikas daudzums gadā, (kg)					1188 kg	
Izmestās pārtikas daudzums gadā uz vienu audzēkni/darbinieku, (kg)					2.38 kg	
Izmestās pārtikas daudzums vidēji dienā uz vienu audzēkni/darbinieku, (grami)					12.1 g	
Bioloģiski sertificētas pārtikas īpatsvars (no kopējām ēdināšanas izmaksām, %)					-	

*Izmestās pārtikas daudzums aprēķināts vidēji uz 500 audzēkņiem/darbiniekiem

4. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā vislabāk darbojas saistībā ar pārtikas tēmu?</i>	Tehnikuma kafejnīcā sagatavotās pārtikas izmestais apjoms nav pārāk liels. Vienmēr var izvēlēties – ņemt pilnu vai pusi no porcijas. Kafejnīcā katru dienu ir pieejama ēdiena izvēle – vismaz divu veidu salāti, zupas, deserti, gaļas un piedevas. Kafejnīcā nav iespējams iegādāties rūpnieciski ražotus našķus.
<i>Kur saistībā ar pārtiku nepieciešami uzlabojumi?</i>	No aptaujātajiem audzēkņiem secinām, ka ir jāuzlabo kafejnīcas pieejamība pusdienu starpbrīžos. Daudzi dodas uz tehnikumam blakus esošo veikalu, lai nopirktu pusdienas. Ēdināšanas iepirkumā nav bioloģiski sertificēti produkti (ekomarķējums), jo tas būtiski paaugstinātu ēdiena izmaksas. Nav plaša veģetāru ēdienu izvēle. Nav informācijas par pārtikas ietekmi uz vidi. Tehnikumam nav savs dārzs, kur audzēt dārzeņus vai garšaugus.

<p>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</p> <p>(Šeit jūs pierakstāt idejas rīcības plānam, citiem vārdiem, risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem)</p>	<p>Informatīva lekcija par pārtikas ietekmi uz vidi. Ierosināt kafējnīcā tirgot sezonas augļus. Izveidot ieteikumu kasti veģetāriešiem. Ņemot vērā, ka tehnikuma dienesta viesnīcās dzīvo aptuveni 750 audzēkņu, kuri ikdienā gatavo sev maltītes paši, būtu lietderīgi noorganizēt kādu ilgtspējīga dzīvesveida meistarklasi.</p>
---	--